

egentligen vetat ordentligt besked. Den nya undersökningen av statsrådets avgång och tillkomst har givit oss ny kunskap, och framför allt har det omfångsrika studiet av de s. k. reservationerna ej blott berikat utan även korrigerat vår kunskap inom ett centralt område av Karl-Johans-tidens regeringssystem. Även klarläggandet av regeringens s. a. s. arbetsteknik (i beredning, enskild föredragning, konselj) är ett ytterst intressant och värdefullt bidrag till belysningen av periodens förhållanden.

Det inte minst värdefulla, som möter läsaren av denna avhandling, är den entusiasm och den brinnande forskarhåg, som uppenbarligen besjälat författaren under arbetets gång och som ej tillåtit honom att vika undan för uppgiftens svårigheter och stötestenar. Det är att hoppas, att han skall bli i tillfälle även i fortsättningen rikta vår statsvetenskapliga litteratur med ytterligare undersökningar av liknande slag.

Gunnar Hesselén.

STUART A. RICE: *Quantitative methods in politics*. New York 1928.

Det behöver väl knappast betonas att den politiska vetenskapen länge varit benägen att försumma användningen av statistiska och överhuvud siffermässiga metoder. Det kan till och med sägas att man i äldre politiska arbeten ofta undviker att utnyttja även mycket lättillgängligt statistiskt material. Jag tillåter mig att nämna några exempel. Då jag läste in mina examina i statskunskap var det nödvändigt att fullständigt inlära rösträttsvillkoren enligt de skilda parlamentsreformerna i England på 1800-talet. Dessa ytterligt invecklade bestämmelser lärde vi oss, men däremot inte storleken av de folkgrupper som varit röstberättigade under olika perioder; det senare hade uppenbarligen givit en mera konkret bild av de politiska förhållandena. Handböckerna i engelsk politisk historia meddela naturligtvis alltid uppgifter angående partifördelningen i underhuset, men man finner endast i undantagsfall upplysningar om partiernas röstsiffror inom valmanskåren; härigenom skapas förutsättningar för i väsentliga punkter skeva framställningar av Englands partihistoria, eftersom små förskjutningar bland väljarna faktiskt medfört väldiga förändringar inom representationen. Det är be-tecknande att, så vitt jag vet, ingen mera ingående redogörelse givits för elektoratets storlek och valdeltagandet i Sverige under slutet av 1800-talet förrän i Thernmænius' arbete om lantmannapartiet. När det gäller frågor, för vilkas lösning begagnandet av statistiska metoder — om också av den enklaste natur — kräves, är bristen på givande undersökningar än mera påtaglig. Rörande t. ex. verkningarna av olika valsystem har mycket litet gjorts. De sociala förhållandena inom olika representationer ha blott i förbigående be-aktats. Detsamma gäller en rad på gränsen mellan statskunskap

och sociologi stående frågor om de politiska åsikterna hos skilda socialklasser, kön och åldrar, om verkningarna av olika författningsinstitut, om den politiska propagandans betydelse o. s. v.

Frågor av denna art ha under senare år blivit föremål för relativt stor uppmärksamhet i Amerikas politiska litteratur; här finnas åtskilliga undersökningar, i allmänhet publicerade i politiska, sociologiska och statistiska tidskrifter, som icke äga motsvarighet på annat håll. En utmärkt introduktion i de härvid använda metoderna ger Rice's arbete om »kvantitativa» metoder i politiken. Författarens syfte är, som han upprepade gånger betonar, icke att komma fram med nya forskningsresultat av större värde; han vill främst giva en föreställning om de möjligheter, som finnas på detta område, och framkastar därför en rad frågeställningar för att sedan med ett eller flera exempel giva en antydning om hur de statistiskt kunna behandlas. Inledningsvis lämnas en principiell framställning av just dessa undersökningens syften. Här betonas bl. a. att ordet »kvantitativ» användes som en allmän beteckning både för mera vetenskapligt statistiska och enkla aritmetiska metoder. Vidare diskuteras en del frågor av kunskapsteoretisk natur. Man har kanske här, liksom på en del andra punkter, intrycket, att författaren framför sina meningar i onödigt invecklade och subtila formuleringar; en läsare, som icke är van vid hans terminologi, får ibland känslan av systematisk tillkrångling av enkla problem.

Den följande framställningen är indelad i fyra kapitel, behandlande The content and statistical distribution of attitude, Special variations of political attitude, The voting behavior of representative groups och Time variations in political attitude. Det bör erinras om att författaren med »attitude» menar en »disposition för ett visst uppträdande utan hänsyn till den grad av rationalisering, som kan föreligga i förbindelse härmed»; många skulle nog, såsom antydes, hellre använda ordet opinion. I var och en av de nämnda avdelningarna upptar författaren en rad specialfrågor, varvid han först diskuterar olika möjligheter för en undersökning och sedan genom något konkret exempel illustrerar den metod han anser lämpligast. Hans material utgöres huvudsakligen av valstatistik och av experiment utförda med skilda persongrupper, främst med universitetsstudenter. Här kunna blott några få moment i framställningen beröras.

I ett avsnitt i det andra av de nämnda huvudkapitlen utgår författaren från val och folkomröstningar i staten Washington under tiden 1914—1922. Syftet är här att undersöka korrelationen mellan åsikter i olika frågor och sambandet mellan politiskt ställningstagande och social och regional fördelning. För detta ändamål har författaren undersökt rösternas fördelning i Washingtons 39 grevskap, dels vid vissa val, dels vid folkomröstningar av mera betydelsefull natur, och han visar sedermera genom jämförelser sambanden mellan olika attityder. Bl. a. får man på detta sätt klargjort att i vissa fall starka motsättningar förelegat mellan bönderna och de organi-

serade arbetarna men att i andra dessa båda sociala huvudgrupper visat en överraskande samhörighet. I ett annat avsnitt av samma avdelning undersökes förhållandet mellan storstäder, mindre städer och landsbygd ur politisk synpunkt i en rad stater. I de väststater, där under senare år radikala nya partibildningar starkt framträtt, ha, konstaterar författaren, dessa partier vunnit understöd på landsbygden och i viss utsträckning i de större städerna; småstäderna med sin befolkning av handlande och hantverkare ha däremot visat sig ytterligt konservativa. Rice redogör också för kvinnornas röstning i den enda stat, Illinois, där man skilt på de manliga och kvinnliga rösterna. Det uppvisas att kvinnorna år 1920 röstade för den republikanske presidentkandidaten i avsevärt större utsträckning än männen. Att kvinnorösträtten, som åtskilliga erfarenheter i Europa giva vid handen, i allmänhet verkar som en konservativ faktor, bestyrkes sålunda.

I den sista avdelningen redogöres bl. a. för ett par intressanta experiment. I ett fall fastställde Rice genom enqueter i vilken utsträckning en grupp studenter ändrade ståndpunkt inför ett mot utvecklingsläran riktat agitationsföredrag av William Bryan. I ett annat fall undersöktes hur opinionerna inom en större studentgrupp utvecklades under presidentvalskampanjen 1924. I intet av dessa fall äro de resultat, till vilka författaren kommer, i och för sig av synnerligen stort intresse, men man får ett starkt intryck av de betydande möjligheter, som en användning av hans metoder i större skala innebär. I samma avdelning behandlar författaren valdeltagandet i Förenta staterna sedan 1880; på grund av den bristfälliga registreringen av de röstberättigade medför detta betydande svårigheter. Rice kommer emellertid till resultatet att valdeltagandet i det hela avsevärt minskats under de senaste decennierna och att särskilt de kvinnliga väljarnas ringa politiska intresse medverkat härtill.

På några av de största och mest intressanta problemen i Rice's arbete har det ej varit möjligt att ingå, då härför skulle krävas alltför vidlyftiga redogörelser för författarens metoder och hypoteser. Stundom synes författaren framkasta teorier utan tillräcklig motivering, men detta förklaras i viss mån därav, att hans strävan hela tiden är att intressera läsaren för de metoder han företräder, hans bok är snarare en propagandaskrift för de »kvantitativa» synpunkterna än en avslutad vetenskaplig undersökning. Säkert är att författaren vinner sitt huvudsyfte; läsaren stimuleras att reflektera över de förordade metodernas användbarhet.

Herbert Tingsten.